

Sonen Åke Ågrens beskrivning av sin far Lage Ågrens arbete med Karlshöjdbron

---

Lage Ågren Entreprenör och brobyggaren av stenbro vid Karlshöjd i Förlösa år 1943, han var född 1894 och bosatt i Läckeby.

Bron byggdes 1942-43 på entreprenad enligt bilagt kontrakt daterat 1942-10-12.

I brist på A-cement, som förbehölls fortifikationsanläggningar, valde Vägstyrelsen att uppföra bron i sten en väl beprövad men då redan en omodern metod eftersom betongarbeten delvis mekaniserats, medan stenarbeten fortfarande var arbetskraftsintensiv i avsaknad av tryckluftsmaskiner och hårdmetallborr.

Ersättningen 10 500 kr låter häpnadsväckande lågt, men realistisk för 70 år sedan. Arbetskostnaden var sannolikt runt 80 % av entreprenadsumman och med timlönekostnad runt 1 krona så fanns utrymme för drygt 900 dagsverken d.v.s. 3,5 årsarbeten. Övriga kostnader bestod av virke för ställning till valv, plank, träsvängkran, stubbrytare, kättingar, spett, spadar, släggor, handsläggor, borr, kilmaterial, ässja, städ, sprängmedel i form av krut och stubin, hästtransporter på vagn eller kälke från stenbrott, m.m.

I stenbrottet sprängdes större block loss med krut. Man använde då 1-2 meter långa entumsborr. En man slog på borret med en s.k. storslägga en annan snurrade boret efter varje slag och fyllde med jämna mellanrum på med vatten. För att undvika vattenstänk sattes en granruska runt hållet och man hade en speciell tång för att vrida borret och arbetsuppgifterna växladades mellan de båda. Ett hål på två meters djup kunde ta en dag att borra. Blocken delades sedan till önskad storlek genom att man borrade en hålrad med handslägga och halvtumsborr cirka 4 cm djupa, sedan sattes kilstål mellan två bleck och med storsläggans hjälp kilade man itu blocken. Önskade defekter avhjälpes med särskilda verktyg. Grunden till bra arbetsresultat lades dels genom att välja lämpligt stenbrott med garanti av bra ådring och dels att smeden som vässade verktygen också kunde härda stålet så de höll bra.

Framtagning av sten, schakt och grundläggning utfördes under vintern 1943 och under sommaren färdigställdes arbetet.

Västerås 2013 05 09

Sonen Åke Ågren